

Spis treści

I.	METODOLOGIA I REALIZACJA ANKIETY	2
II.	CHARAKTERYSTYKA RESPONDENTÓW	3
III.	GŁOSOWANIE NA PROJEKTY ORAZ ZNAJOMOŚĆ ZASAD BUDŻETU OBYWATELSKIEGO	4
1.	Wybór dzielnicy i projektów w głosowaniu	4
2.	Kryteria wyboru projektów oraz ocena wyników głosowania	5
3.	Metoda głosowania.....	6
4.	Znajomość zasad BO	8
IV.	ZMIANY W BO	9
1.	Kwoty w budżecie obywatelskim	10
2.	Zgłaszane projekty	11
3.	Usprawnienie weryfikacji	14
4.	Głosowanie.....	14
5.	Promocja, informacja, edukacja	16
6.	Realizacja projektów.....	18
7.	Ogólna ocena	18
V.	PRZYJAZNA DZIELNICA	19
	ZAŁĄCZNIK. Kwestionariusz ankiety.	22

I. METODOLOGIA I REALIZACJA ANKIETY

W ramach ewaluacji gdyńskiego Budżetu Obywatelskiego (BO) w 2016 roku przeprowadzono dwa badania opinii publicznej z wykorzystaniem ankiety elektronicznej. W niniejszym raporcie zaprezentowano odpowiedzi zebrane od mieszkańców. Osobne opracowanie poświęcono przedstawieniu opinii wnioskodawców.

Ankiety elektroniczną przeprowadzono w ciągu dziesięciu dni (3-13 listopada 2016 roku), a informacje o możliwości jej wypełnienia były rozpowszechniane za pośrednictwem:

- miejskich stron internetowych (www.bo.gdynia.pl, www.gdynia.pl)
- oficjalnego profilu gdyńskiego Budżetu Obywatelskiego na Facebooku
- listy mailingowej
- mediów lokalnych
- tygodnika „Ratusz” wydawanego przez Urząd Miasta Gdynia.

Kwestionariusz ankiety dla głosujących składał się z dziewiętnastu pytań dotyczących Budżetu Obywatelskiego, trzech odnoszących się do konkursu Przyjazna Dzielnica oraz prośby o wypełnienie metryczki zawierającej cztery cechy (płeć, wiek, wykształcenie oraz dzielnica zamieszkania). Większość pytań miała charakter zamknięty – respondenci zaznaczali jedną lub większą liczbę zaproponowanych odpowiedzi. Możliwość udzielenia dłuższych odpowiedzi pozostawiono m.in. w przypadku przedstawienia propozycji zmian w kolejnych edycjach BO.

Rozkład odpowiedzi na pytania zamknięte przedstawiono w raporcie na wykresach bądź w tabelach. Odpowiedzi na pytania otwarte podzielono na kilka głównych grup tematycznych związanych z różnymi etapami BO. Pozwoliło to na przedstawienie w raporcie nie tylko konkretnych propozycji, ale również ich popularności wśród mieszkańców.

Jeżeli jakaś uwaga miała charakter jednostkowy, umieszczano ją w kategorii „inne” lub „pozostałe”. Ze względu na czytelność raportu nie było możliwe przedstawienie każdej takiej opinii. Wszystkie jednak zostały przeanalizowane w ramach przeprowadzonej ewaluacji.

Ewaluacja BO w 2016 roku

Przedstawione w dalszej części opracowania wyniki badania ankietowego stanowiły tylko część szerszej ewaluacji Budżetu Obywatelskiego w 2016 roku. Oprócz tego w miesiącach listopad-grudzień przeprowadzono:

- dwa spotkania z wnioskodawcami do Budżetu Obywatelskiego
- dwa spotkania z przedstawicielami rad dzielnic
- dwa spotkania z osobami zajmującymi się weryfikacją wniosków (kierownikami wydziałów i jednostek oraz pracownikami „szeregowymi”)
- analizy danych zastanych (m.in. danych z głosowania)
- ewaluację wewnętrzną z pracownikami Laboratorium Innowacji Społecznych zajmujących się koordynacją BO w Gdyni.

W rezultacie wszystkich powyższych metod, udało się zebrać bogaty materiał pozwalający spojrzeć na założenia i przebieg BO w Gdyni z różnych perspektyw.

II. CHARAKTERYSTYKA RESPONDENTÓW

Ankiety wypełniło 878 osób. Około 95 proc. z nich zadeklarowało uczestnictwo w głosowaniu na Budżet Obywatelski i odpowiedziało na szczegółowe pytania dotyczące przebiegu poszczególnych etapów procesu. Badanych, którzy nie zagłosowali na zgłoszone projekty (N=41, ok. 5 proc.) poproszono jedynie o podzielenie się ogólnymi opiniami oraz o uzupełnienie metryczki.

Ponad połowę respondentów (55 proc.) stanowiły kobiety. Rozkład wiekowy badanych oraz informacje o ich wykształceniu przedstawiają tabele:

Tabela 1. Wiek respondentów (N=878).

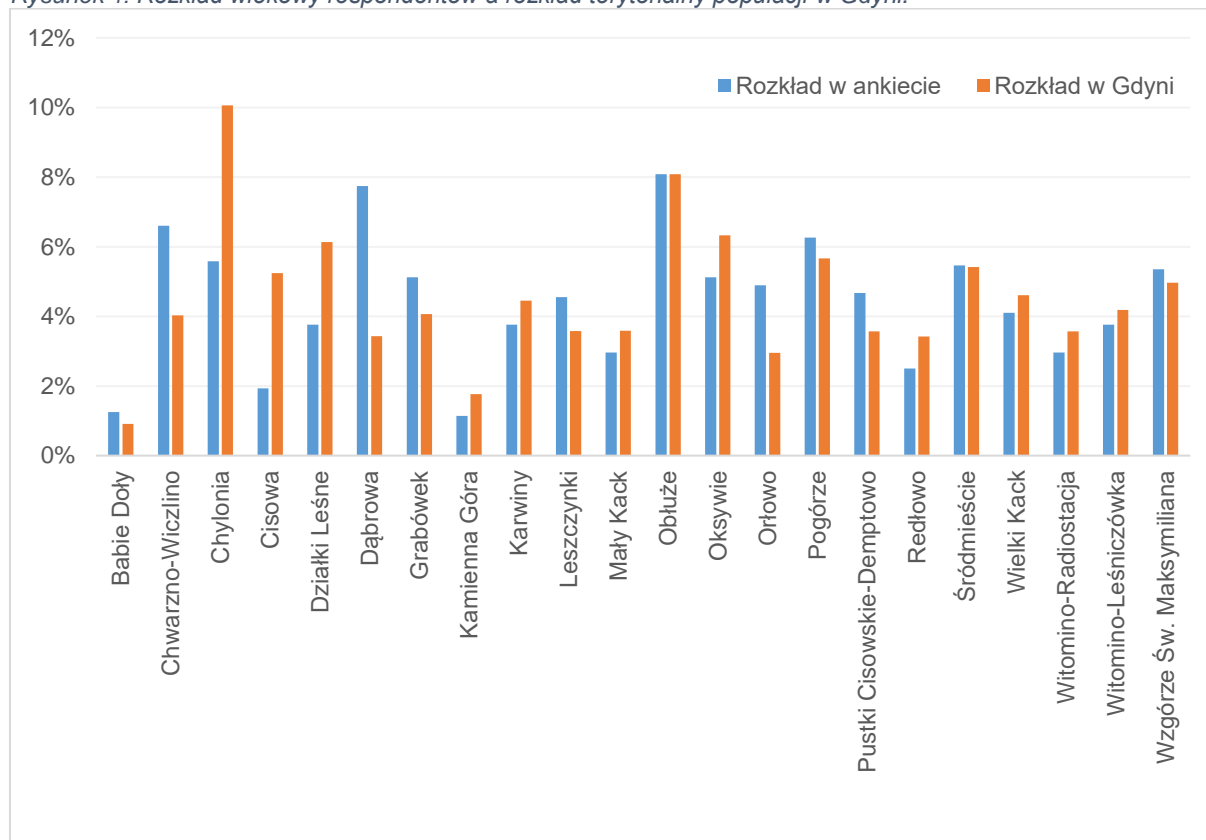
Wiek	Proc. respondentów
do 10 lat	0,11%
11-20 lat	6,47%
21-30 lat	19,86%
31-40 lat	32,58%
41-50 lat	16,00%
51-60 lat	10,10%
61-70 lat	7,60%
Powyżej 70 lat	2,04%
Brak odpowiedzi	4,88%

Tabela 2. Wykształcenie respondentów (N=878).

Wykształcenie	Proc. respondentów
Podstawowe	1,37%
Gimnazjalne	2,51%
Zasadnicze zawodowe	3,42%
Średnie zawodowe	10,59%
Średnie ogólnokształcące	9,00%
Policealne	6,26%
Wyższe	65,95%
Brak odpowiedzi	0,91%

Miejsce zamieszkania respondentów na tle populacji w poszczególnych dzielnicach Gdyni przedstawia wykres:

Rysunek 1. Rozkład wiekowy respondentów a rozkład terytorialny populacji w Gdyni.

III. GŁOSOWANIE NA PROJEKTY ORAZ ZNAJOMOŚĆ ZASAD BUDŻETU OBYWATELSKIEGO

W tej części raportu przedstawiamy odpowiedzi respondentów dotyczące udziału w głosowaniu oraz znajomości reguł. Interesowało nas, czym kierują się respondenci wybierając projekty, jak również w jaki sposób oceniają nowe zasady oddawania głosu. W kwestionariuszu ankiety pojawiły się również pytania o źródła, z których badani czerpali wiedzę na temat BO.

1. Wybór dzielnicy i projektów w głosowaniu

Choć począwszy od 2015 roku mieszkańcy mogą głosować na projekty z dowolnej, wybranej przez siebie dzielnicy Gdyni, to w badaniu wciąż najwięcej osób zadeklarowało poparcie projektów w rejonie swojego zamieszkania. Jedynie co piąty respondent (N=149) głosował na propozycje w innym rejonie miasta.

Mieszkańcy wybierali inną dzielnicę w głosowaniu albo ze względu na wysoką ocenę projektów tam zgłoszonych, albo ze względu na szczególny związek łączący ich z danym rejonem miasta. Częściej powoływano się na pierwszą z wymienionych motywacji. Dla części respondentów wnioski dotyczące ich najbliższego otoczenia były mało interesujące. Woleli więc poprzeć projekty w innej dzielnicy, jeśli tylko uznali je za bardziej interesujące czy potrzebne. Na część takich decyzji wpływała namowa wnioskodawców albo też innych osób, organizacji czy instytucji, które promowały konkretny wniosek.

Tabela 3. Powody wyboru w głosowaniu dzielnicy innej niż zamieszkania (N=135).

Kategoria	Liczba uwag (U)
Ze względu na projekt, w tym:	100
• W innej dzielnicy były ciekawsze, bardziej potrzebne, ważniejsze projekty	76
• Projekt szkolny	14
• Projekt klubu	4
• Namowa innych osób	3
• Wpływ/postawa wnioskodawcy	3
Związek z dzielnicą, w tym:	41
• Spędzanie dużej ilości czasu (wolnego lub w związanego z pracą)	23
• Miejsce wychowania się	8
• Miejsce kluczowe dla całej Gdyni (o Śródmieściu)	5
• Planowana przeprowadzka	5
Pozostałe	7
SUMA	148

Część respondentów wołała zagłosować w dzielnicy, w której co prawda nie mieszkają, ale z którą czują się związani, ponieważ to właśnie tam:

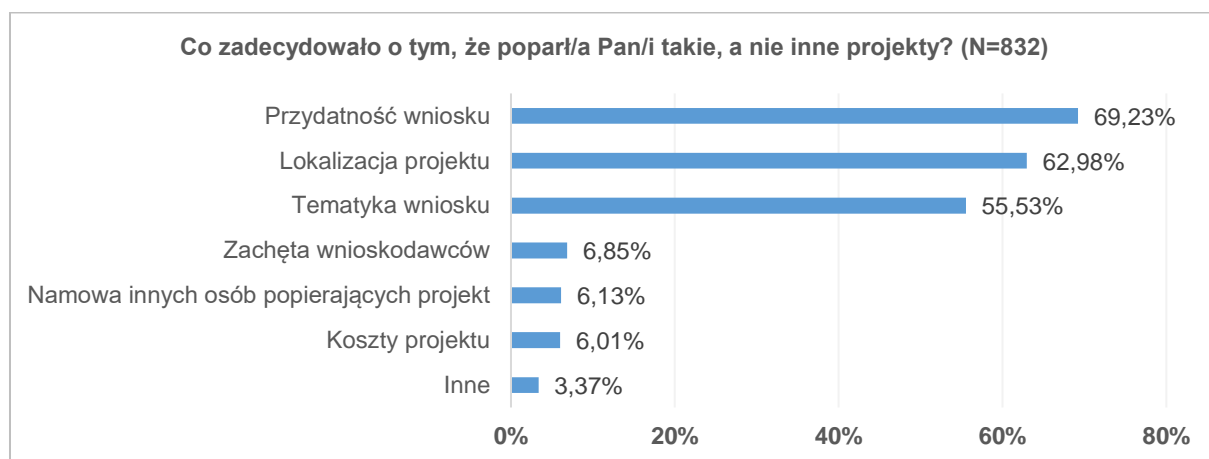
- spędzają dużo czasu (w pracy lub po pracy)
- wychowali się
- zamierzają zamieszkać w przyszłości.

Przykładowe uwagi z ankiet:

- *Projekty w mojej dzielnicy skupiały się na odległych jej częściach lub były pomyślane wyłącznie na wydanie pieniędzy, nie tworząc wartości dodanej dla dzielnicy. Wiele w mojej dzielnicy można zrobić, jednak proponowane projekty nie dotyczyły tych spraw. Dlatego uznałem, że wolę poprzeć ciekawy projekt w innej dzielnicy, dający realny efekt dla miasta.*
- *Ponieważ więcej czasu spędzam w Śródmieściu niż w mojej dzielnicy, poza tym projekt bardziej przypadł mi do gustu.*
- *Projekty oferowane w mojej dzielnicy nie spełniały moich potrzeb i oczekiwań. Zagłosowałam na projekt w dzielnicy (Mały Kack), w której bywam bardzo często – jest na naszej rodzinnej stałej trasie wycieczek rowerowych i dotyczyły one infrastruktury przeznaczonej dla dzieci, tak by były one w przyszłości atrakcją dla naszych dzieci podczas rowerowych wypadów.*

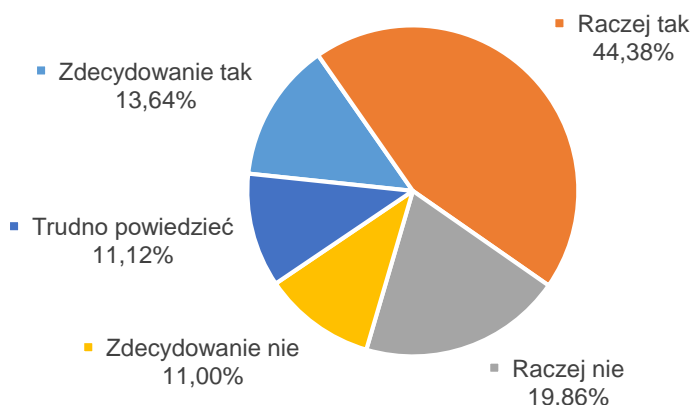
2. Kryteria wyboru projektów oraz ocena wyników głosowania

Większość respondentów wybierając przedsięwzięcia w głosowaniu kierowała się kryteriami związanymi z oceną przydatności i tematyki projektu oraz jego lokalizacją. Badani znacznie mniejsze znaczenie przywiązywali do akcji promocyjnej (zachęty wnioskodawców czy namowy innych osób popierających projekt) oraz do szacunkowych kosztów realizacji.

Blisko 60 proc. respondentów uznało, że wyniki Budżetu Obywatelskiego zdecydowanie lub raczej odzwierciedlają potrzeby mieszkańców w ich dzielnicach. Przeciwnego zdania była niemal jedna trzecia badanych, a co dziesiąty głosujący nie miał na ten temat zdania.

Czy Pana/i zdaniem wyniki Budżetu Obywatelskiego odzwierciedlają to, czego potrzebują mieszkańcy Pana/i dzielnicy? (N=836)

Większość osób uzasadniających pozytywną opinię na temat wyników podkreślała demokratyczny charakter Budżetu Obywatelskiego. Fakt, że to mieszkańcy zgłaszają i głosują na projekty był wystarczający dla znacznej części badanych aby uznać, że wyniki reprezentują to, czego mieszkańcy naprawdę potrzebują. Stosunkowo niewiele osób odpowiadając na to pytanie wskazywało zadowolenie z konkretnych wyników, choć i takie przypadki się zdarzały.

Inaczej było w przypadku osób uzasadniających rozbieżność wyników z potrzebami mieszkańców dzielnicy. Choć ci badani nie kwestionowali samej idei BO, to zwracali uwagę na liczne trudności związane z reprezentatywnością głosowania oraz rodzajem zgłaszanych i wybieranych projektów.

Szczegółowe argumenty „za i przeciw” przedstawia tabela:

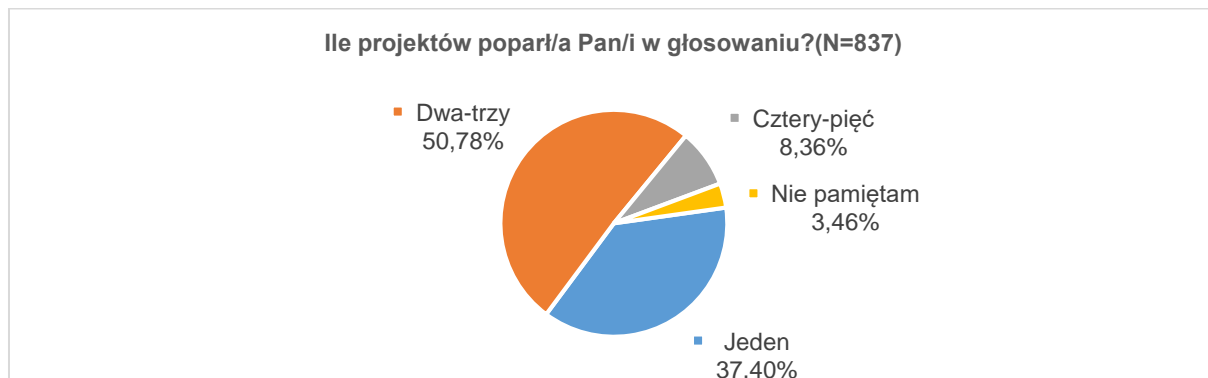
Tabela 4. Uzasadnienie opinii na temat oceny wyników z BO z punktu widzenia potrzeb dzielnicy (N=243).

Kategoria	Liczba uwag (U)
Wyniki są zbieżne z potrzebami, ponieważ:	71
• To mieszkańcy decydują – wymyślają projekty oraz wybierają te, które zostaną zrealizowane	37
• Projekty odpowiadają na potrzeby mieszkańców	25
• Potrzeby w dzielnicach są duże, więc realizacja każdego pomysłu jest potrzebna	7
• Idea BO jest słuszna	2
Wyniki nie odpowiadają potrzebom, ponieważ:	147
• Na liście zwycięskich projektów dominują pomysły dotyczące terenów placówek oświatowych	63
• Projekty odpowiadają na potrzeby określonych grup, a nie całej dzielnicy	23
• Wygrywają głównie projekty dotyczące rekreacji	19
• Frekwencja w głosowaniu jest mała, a w głosowaniu nie wszystkie grupy się wypowiadają	13
• Zgłaszane projekty nie odnoszą się do istotnych potrzeb mieszkańców	14
• W głosowaniu wygrywają projekty z lepszą promocją, a nie bardziej potrzebne	10
• Wygrały mniej potrzebne projekty	5
Pozostałe	34
SUMA	252

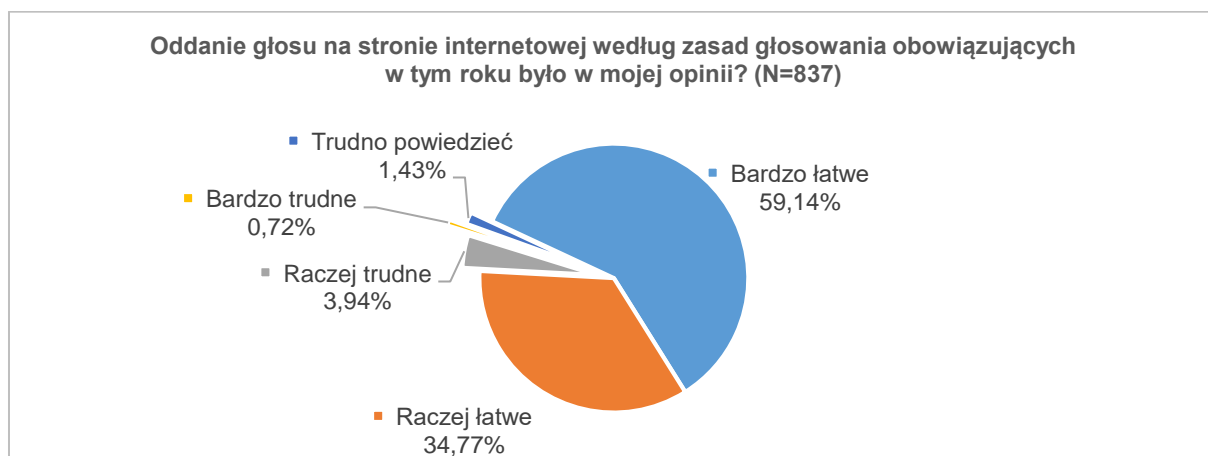
3. Metoda głosowania

W 2016 roku wprowadzono nową metodę głosowania na projekty w Budżecie Obywatelskim. Głosujący wybierali do pięciu projektów, które później szeregowali w kolejności od najbardziej do najmniej potrzebnego. Ponad połowa głosujących, która wypełniła ankietę,

skorzystała z możliwości poparcia co najmniej kilku projektów. Tylko ok. 37 proc. zagłosowało na zaledwie jeden wniosek.

Większości badanych nowy sposób głosowania nie sprawił problemów, a blisko 94 proc. osób uznało oddanie głosu za „bardzo łatwe” albo „raczej łatwe”.

Jedynie niespełna 5 proc. respondentów wskazywało na następujące trudności związane z głosowaniem:

- skomplikowany interfejs strony lub mało intuicyjna obsługa aplikacji do głosowania
- konieczność szeregowania projektów według ich ważności
- mało zrozumiałe instrukcje
- problemy techniczne związane z działaniem strony (zawieszanie się, spowolnienie)
- niejasne przejście do głosowania w konkursie Przyjazna Dzielnica.

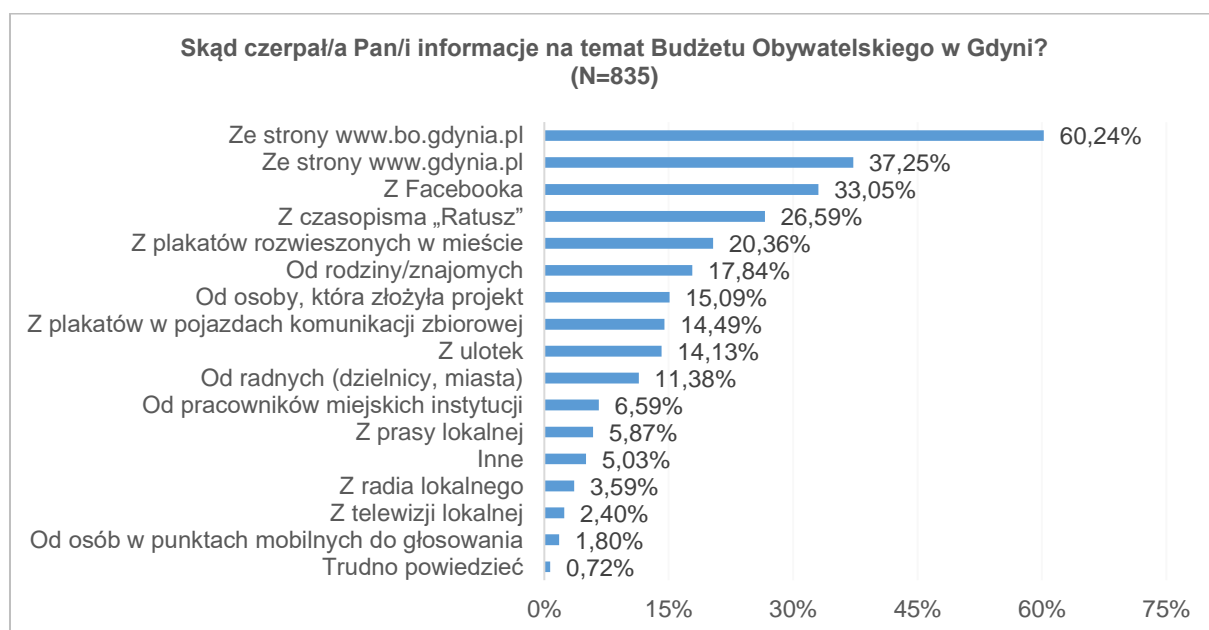
Fakt, że tego typu opinie pojawiały się stosunkowo rzadko może sugerować, że aplikacja do głosowania nie stanowiła specjalnego wyzwania dla większości osób poruszających się swobodnie w internecie. Warto jednak pamiętać, że próba respondentów w badaniu nie była reprezentatywna dla całej społeczności. Wykorzystanie w ewaluacji ankiety elektronicznej automatycznie uniemożliwiło wypowiedzenie się osobom wykluczonym cyfrowo. Prawdopodobnie więc ocena trudności głosowania byłaby inna w przypadku uwzględnienia w badaniu osób mających problemy z obsługą komputera.

4. Znajomość zasad BO

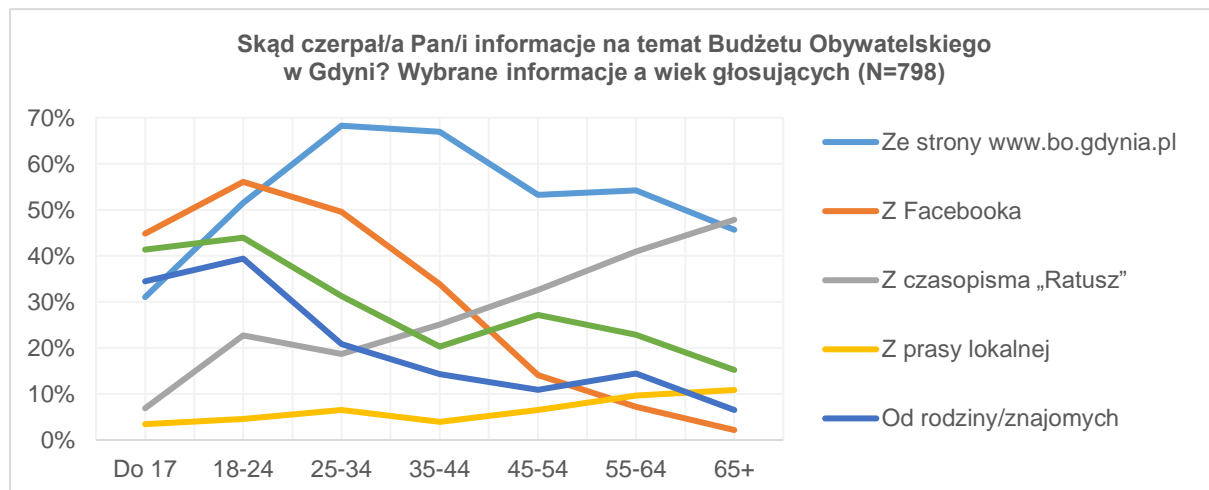
Respondenci czerpali informacje na temat Budżetu Obywatelskiego przede wszystkim ze źródeł internetowych. Najczęściej wymieniano w tym kontekście oficjalną stronę BO (www.bo.gdynia.pl), którą wskazało ok. 60 proc. zapytanych. Na kolejnych dwóch miejscach pojawiła się strona internetowa Miasta Gdynia (www.gdynia.pl) oraz treści zamieszczane na Facebooku.

Z mediów tradycyjnych najczęściej wskazywano tygodnik „Ratusz”, z którego informacje czerpał co czwarty respondent.

Na dużą uwagę zasługują dość częste wskazania na plakaty i ulotki (zarówno rozwieszane w mieście, jak i w pojazdach komunikacji zbiorowej) oraz na informacje przekazywane bezpośrednio w kontaktach osobistych: przez rodzinę i znajomych albo przez samych wnioskodawców.

Podobnie jak w przypadku ewaluacji BO w 2015 roku, zestawiliśmy wybrane formy promocji ich odbiorcami ze względu na wiek. Wyniki były bardzo zbliżone.

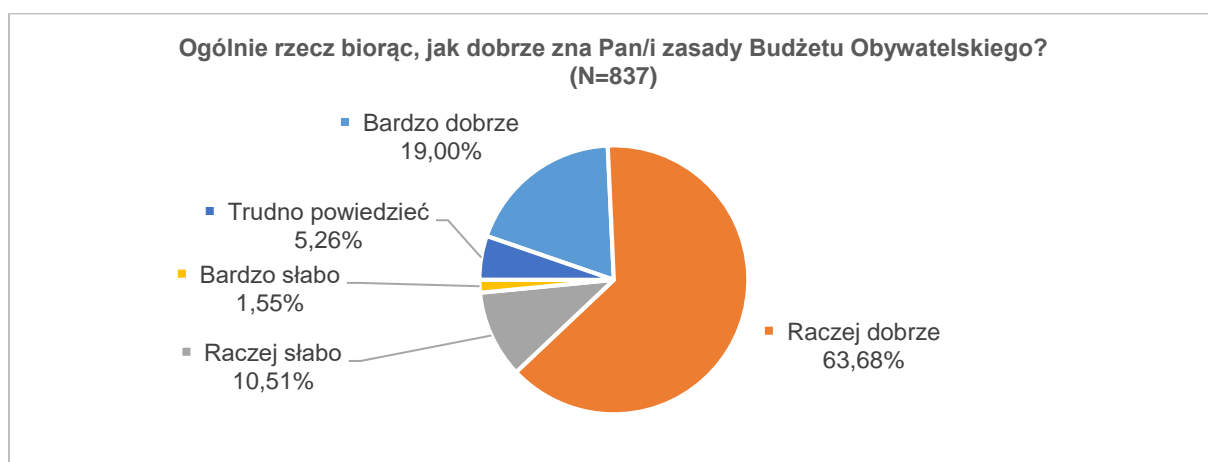

Przedstawiony wykres uzmysławia, jak bardzo istotne jest zróżnicowanie kanałów komunikacji ze względu na grupę wiekową. Facebook, z którego w największym stopniu korzystały osoby młode, dla starszych respondentów był praktycznie bez znaczenia. Odwrotnie z tygodnikiem „Ratusz”, który trafia w przeważającej mierze do osób starszych.

Ciekawe wnioski płyną z analizy skuteczności plakatów w komunikacji publicznej i w przestrzeni miejskiej (na wykresie przedstawione łącznie). Z odpowiedzi w ankietach wynika, że na informacje w pojazdach częściej zwracali uwagę młodszy respondenci (do 34 roku życia). Dla respondentów w średnim wieku (35-54 lata) większe znaczenie miała tego typu promocja w przestrzeni miejskiej.

Bez względu na źródło pozyskiwania informacji, większość respondentów (ok. 82 proc.) oceniła swoją znajomość zasad Budżetu Obywatelskiego jako raczej lub bardzo dobrą. Jedynie ok. 12 proc. ankietowanych uznało, że wciąż mają zbyt małą wiedzę na ten temat.

Osoby, które nie znały zbyt dobrze zasad (N=37) zapytaliśmy o to, jakich informacji im brakuje. Najwięcej sugestii dotyczyło zwiększenia liczby informacji na temat wykonywania zadań wybranych w ramach Budżetu Obywatelskiego. Grupa respondentów chciała również dowiedzieć się więcej na temat:

- terminów wykonania przedsięwzięć
- faktycznych kosztów związanych z realizacją inwestycji
- wyboru wykonawców odpowiedzialnych za przeprowadzenie zwycięskich projektów
- osób nadzorujących realizację w urzędzie.

IV. ZMIANY W BO

Pytania dotyczące propozycji zmian w procedurze Budżetu Obywatelskiego miały charakter otwarty, ponieważ nie chcieliśmy sugerować respondentom żadnych szczegółowych rozwiązań. Z możliwości zaproponowania modyfikacji skorzystała blisko połowa badanych, czyli 476 osób. Pozostali respondenci pominęli pytanie i nie udzielili żadnej odpowiedzi.

Z osób, które zabrały głos, siedemdziesięciu respondentów (N=70) nie miało żadnych propozycji zmian uznając, że te albo nie są potrzebne, albo trudno powiedzieć, co by należało poprawić. Pozostałych 406 badanych wypowiedziało się na temat niemal każdego etapu

związanego z Budżetem Obywatelskim. W sumie zgromadzono ponad 600 szczegółowych uwag¹.

Poniżej przedstawiono najczęściej pojawiające się uwagi podzielone zgodnie z kategorią problemową. W dalszej części opracowania szczegółowo omówiono wątki wymagające największej uwagi.

Tabela 5. Podział propozycji zmian według etapów Budżetu Obywatelskiego.

Kategoria	Liczba uwag (U)
Brak propozycji zmian	70
Kwota w BO oraz sposób jej podziału	78
Wnioski – zakres i procedura składania	199
Weryfikacja projektów zgłaszanych do BO	13
Głosowanie	87
Promocja, informacja i edukacja	82
Tempo realizacji projektów	41
Pozostałe	48
SUMA	616

1. Kwoty w Budżecie Obywatelskim

W ankiecie pojawiło się blisko 80 uwag dotyczących wysokości i sposobu podziału środków w Budżecie Obywatelskim.

Tabela 6. Uwagi dotyczące środków przeznaczanych na Budżet Obywatelski.

Kategoria	Liczba uwag (U)
Uwagi odnoszące się do kwot przeznaczanych na BO oraz ich podziału, w tym:	78
• Podniesienie kwoty przeznaczonej na BO	36
• Wygospodarowanie kwoty na zadania ponad-dzielnicowe lub ogólnomiejskie	15
• Zmiana podziału środków w poszczególnych dzielnicach	6
• Pełne wykorzystanie puli dzielnicowej co roku	5
• Wprowadzenie maksymalnych kwot wniosków	4
• Inne	12

Najczęściej postulowano zwiększenie ogólnej sumy na Budżet Obywatelski, co mogłoby pozwolić na realizację kosztowniejszych inwestycji albo na wykonanie większej liczby tańszych projektów w dzielnicach. Sporadycznie pojawiały się sugestie dotyczące poziomu wymarzonego finansowania BO, ale jeśli już były zgłaszane, to najczęściej podawano kwotę 10 mln zł.

Drugą pod względem popularności propozycją odnośnie kwot było wydzielenie puli w BO na zadania ogólnomiejskie lub ponad-dzielnicowe. Zdaniem grupy badanych już w tej edycji zgłaszano w niektórych dzielnicach propozycje, które budziły zainteresowanie mieszkańców całego miasta. Jako przykład podawano projekty zlokalizowane w centrum Gdyni lub propozycje popierane przez kibiców Arki Gdynia. Wydzielenie osobnej puli na podobne przedsięwzięcia umożliwiłoby mieszkańcom poparcie inicjatyw o ponadlokalnym znaczeniu bez dodatkowego zwiększania i tak już ostrej konkurencji w poszczególnych dzielnicach.

¹ Postulatów jest więcej niż respondentów, którzy odpowiedzieli na to pytanie – niektóre wypowiedzi były bardzo rozbudowane i zawierały sugestie odnoszące się do różnych etapów BO.

Przykładowe uwagi z ankiet:

- Pewne projekty dotyczą mieszkańców całej Gdyni i nie powinny „zabierać” funduszy konkretnej dzielnicy.
- Pula na projekty ogólnomiejskie, dot. ścisłego centrum Gdyni.
- Może warto dodać jakieś pieniądze (nie muszą być ogromne, np. 500 tys. zł) i zrobić coś takiego jak ogólne projekty dla miasta. Takie podział na projekty ogólne i dzielnicowe może przynieść dobry skutek?
- Wydzielenie puli wniosków ogólnomiejskich, tak jak w Gdańsku.

W ankietach pojawiały się również sugestie dotyczące wprowadzenia różnego rodzaju rozwiązań zmierzających do lepszego – czy też bardziej sprawiedliwego – podziału kwot przeznaczonych w Budżecie Obywatelskim. Przy tej okazji sformułowano postulaty:

- wprowadzenia maksymalnych kwot wniosków – pozwoliłoby to na realizację większej liczby inwestycji w dzielnicach i zapobiegło sytuacjom, w której zwycięski projekt konsumuje całą kwotę
- pełniejszego wykorzystania budżetu przeznaczonego na projekty w dzielnicach (np. poprzez finansowanie tańszych propozycji z dalszych miejsc na liście rankingowej utworzonej po podliczeniu wyników głosowania)
- rozdzielenia części istniejących dzielnic na osobne rejony w BO, dzięki czemu różne grupy mieszkańców miałyby szansę na przegłosowanie swoich wniosków.

Postulaty wydzielenia mniejszych obszarów w ramach istniejących dzielnic pojawiały się najczęściej w przypadku Pustek Cisowskich-Demptowo, ale pojedyncze osoby wskazywały na występowanie podobnych problemów również w innych rejonach miasta, w których występują skupiska mieszkańców o odrębnych potrzebach.

Przykładowe uwagi z ankiet:

- Rozdzielić BO „Pustki Cisowskie-Demptowo” na a) Pustki Cisowskie i b) Demptowo. Nierówna liczba mieszkańców obu dzielnic daje nierówne szanse na zwycięstwo. 100% frekwencji na Demptowie realnie nie pozwoli na przegłosowanie projektu Pustek Cisowskich.
- Nie można łączyć projektów części dzielnic, np. Dąbrowa (szeregowce) nigdy nie wygra z Dąbrówką (blokowisko) ze względu na liczbę mieszkańców tak samo jest w innych dzielnicach – potrzeby mieszkańców domków zawsze będą przegłosowane przez "blokowisko".

2. Zgłaszane projekty

W ankiecie zgłoszono blisko dwustu uwag dotyczących wniosków zgłaszanych do Budżetu Obywatelskiego. Większość propozycji odnosiła się do wprowadzenia ograniczeń zakresu wniosków, jaki dopuszcza regulamin. Propozycje te były podparte obserwacjami przebiegu poprzednich edycji Budżetu Obywatelskiego; w większości przypadków miały na celu wyrównanie szans oraz lepsze dopasowanie wniosków do potrzeb mieszkańców.

Tabela 7. Uwagi dotyczące zgłaszanych projektów.

Kategoria	Liczba uwag (U)
Uwagi dotyczące składanych wniosków, w tym:	199
• Wprowadzenie ograniczeń lub wycofanie projektów dotyczących terenów placówek edukacyjnych (przede wszystkim szkół)	124
• Wprowadzenie ograniczeń lub wycofanie projektów dotyczących terenów należących do spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych oraz terenów prywatnych	17

• Ograniczyć projekty dotyczące inwestycji transportowych	15
• Poprawa jakości i przydatności projektów	11
• Ograniczyć liczbę projektów rekreacyjnych	5
• Powiązać pomysły z diagnozą potrzeb w dzielnicach	4
• Inne	23

Najwięcej osób postulowało wprowadzenie zmian dotyczących możliwości składania wniosków na terenach placówek oświatowych (przede wszystkim szkół, rzadziej przedszkoli). Była to zdecydowanie **najczęściej zgłaszana uwaga** dotycząca nie tylko etapu składania propozycji, ale Budżetu Obywatelskiego w ogóle. W opinii dużej części badanych, projekty na terenach „szkolnych” powinny być albo w ogóle wycofane, albo należałoby na tego typu przedsięwzięcia wygospodarować odrębną kwotę w ramach BO.

Respondenci wskazywali na bardzo dużą przewagę wniosków dotyczących terenów szkolnych w głosowaniu. Tego typu przedsięwzięcia mogą liczyć na poparcie dużej i zmobilizowanej grupy uczniów i rodziców, zwłaszcza w przypadku, gdy dyrekcja i grono pedagogiczne włączają się w promocję przedsięwzięcia. Często podkreślano, że w konkurencji z takimi rywalami pozostałe projekty mają niewielkie szanse. Sprawia to, że zarówno wnioskodawcy, jak i część głosujących traci wiarę w ideę Budżetu Obywatelskiego oraz w sens dalszego angażowania się w tę inicjatywę.

Większość respondentów zakładała, że projekty „szkolne” są *de facto* przedsięwzięciami inicjowanymi przez osoby związane z tymi instytucjami. Dlatego też przeciwstawiano je pozostałym wnioskom postrzeganym jako bardziej „obywatelskie” czy też „oddolne”, które w odróżnieniu od placówek oświatowych nie mają szansy na uzyskanie środków w ramach pozostałych wydatków z budżetu miasta.

Projekty na terenach placówek edukacyjnych nie były również postrzegane jako ogólnodostępne i publiczne. Badani zwracali uwagę, że w najlepszym razie można mówić o częściowej dostępności przedsięwzięć w godzinach, w których nie korzystają z nich uczniowie.

Przykładowe uwagi z ankiet:

- *I zakazać inwestowania tych pieniędzy na terenach szkół, bo to korumpowanie dzieci z tym zbieraniem PESEL-i po rodzinach. Będziemy mieli naród kombinatorów przez takie akcje.*
- *Być może rozsądnym rozwiązaniem byłoby wydzielenie odrębnej puli środków dla projektów „szkolnych” i „drogowych”, aby szkoły z całej Gdyni konkurowały ze sobą pozostawiając wolne środki z innej puli na realizację projektów z pozostałych branż.*
- *Zdecydowanie należy ograniczyć możliwość angażowania się instytucji publicznych/samorządowych (np. szkoła) w promocję jednego/konkretnego projektu. Takie instytucje powinny promować istotę „budżetu obywatelskiego” jako całości, tłumaczyć rolę samorządności i decydowania o swojej „małej ojczyźnie”, a nie uczyć jak manipulować głosowaniem i wykorzystywać je dla swoich celów. Miasto powinno rzetelniej sprawować nadzór nad jednostkami mu podległymi.*
- *Projekty powinny być ogólnodostępne a nie znajdować się np. na terenie szkoły (plac zabaw), gdzie z małym dzieckiem od rana w trakcie lekcji wejść nie wolno.*
- *Nie finansować projektów szkolnych. Biorąc pod uwagę uczniów i ich rodziny, wygrana dla tego typu ośrodków jest znacznie prostsza. A dostępność takich realizacji często w praktyce utrudniona.*
- *Tak, zdecydowanie należy oddzielić budżetowanie obywatelskie szkół (boiska itp.) od pozostałych projektów, bo w ten sposób nigdy nie doczekamy się realizacji pozostałych propozycji. Właściwie zawsze wygrywają projekty związane ze szkołami. Jest to wkurzające i demotywujące na przyszłość (głosowanie w kolejnych latach).*

Mniejsza grupa respondentów postulowała wycofanie możliwości zgłaszania projektów dotyczących terenów należących do spółdzielni czy wspólnot mieszkaniowych. Co ciekawe, tereny szkół i spółdzielni przez grupę badanych były wymieniane często łącznie i z tych samych powodów – a więc ze względu na brak ogólnodostępnego, publicznego charakteru projektów oraz przewagi w zdobywaniu głosów.

Przykładowe uwagi z ankiet:

- *Dopuszczać pod głosowanie projekty, które będą dotyczyć wszystkich mieszkańców dzielnicy, a nie np. mieszkańców jednego bloku (budowa parkingu dla mieszkańców bloku X).*
- *Zakazać składania projektów na terenach szkolnych lub w ich sąsiedztwie, podobnie ze spółdzielniami, jeśli są to inwestycje inne niż rekreacyjne (bo z tego korzystają wszyscy, a z nowych miejsc parkingowych tylko kilka osób z klatki).*
- *Należy wykluczyć z BO projekty spółdzielcze oraz szkolne, gdyż – choć są one niekiedy bardzo cenne i wartościowe – to jednak mają dużo większą siłę przebicia i projekty obywatelskie nie są w stanie z nimi konkurować.*

Oprócz powyższych postulatów w ankiecie pojawiły się propozycje zmniejszenia liczby wniosków dotyczących:

- inwestycji drogowych, które powinny być realizowane w ramach obowiązkowych zadań gminy
- sportu i rekreacji, których w ostatnim czasie powstało bardzo wiele.

Przykładowe uwagi z ankiet:

- *Nie dopuszczać projektów typu naprawa chodnika – utrzymanie chodników jest obowiązkiem miasta.*
- *Projekty powinny dotyczyć miejsc z których mogą korzystać całodobowo wszyscy mieszkańcy, zarówno dzieci jak i dorośli, nie powinny dotyczyć remontów dróg, chodników, szkół, gdyż te projekty powinno realizować miasto z własnych środków budżetowych*
- *Zdecydowanie nie brać pod uwagę kolejnych placów zabaw itd. Naprawdę są przydatniejsze projekty.*

Kilkanaście osób w ankiecie wyraziło krytyczne zdanie o jakości projektów złożonych w tym roku do BO. Choć większość tych sugestii była bardzo ogólna pojawiły się opinie, że projekty powinny być w większym stopniu powiązane z diagnozą potrzeb w dzielnicach. Alternatywą dla zgłaszania przedsięwzięć przez pojedynczych obywateli byłoby powiązanie wniosków z listą potrzeb mieszkańców określonych w ramach badań lub wypracowanych na spotkaniach.

Przykładowe uwagi z ankiet:

- *Zrobić najpierw ankietę na dzielnicach, co jest najbardziej potrzebne i wtedy z tej ankiety wybrać w BO projekty, na które można by głosować. P.S No ile może być siłowni na placach...*
- *Obecny proces głosowania niepoprzedzony konsultacjami społecznymi, bez zapewnienia przestrzeni dialogu i dyskusji nad projektami nie daje prawdziwej możliwości wypracowania projektów, które wynikałyby z potrzeb całych wspólnot lokalnych. Wyniki BO w obecnej formie odzwierciedlają jedynie sumę indywidualnych potrzeb mieszkańców, co nieco mija się z całą ideą przedsięwzięcia. Należy wprowadzić spotkania z mieszkańcami poszczególnych dzielnic (nawet jeśli w pierwszych latach będzie przychodziło na nie choćby kilka osób) w celu wypracowania (np. w formie warsztatów) wspólnych celów i potrzeb dzielnicy czy mniejszych obszarów jak osiedle czy nawet kwartał zabudowy.*

3. Usprawnienie weryfikacji

Stosunkowo niewiele uwag w ankiecie dotyczyło sposobu i okresu przeprowadzenia weryfikacji.

Tabela 8. Uwagi dotyczące weryfikacji.

Kategoria	Liczba uwag (U)
Uwagi dotyczące weryfikacji projektów zgłaszanych do BO, w tym	13
• Przyspieszenie weryfikacji	4
• Zmniejszenie wyceny zadań	4
• Bardziej szczegółowa weryfikacja	5

Respondenci, którzy zwrócili uwagę na to zagadnienie, najczęściej wskazywali konieczność:

- szybszego zakończenia weryfikacji zadań i ogłoszenia listy wniosków poddanych pod głosowanie
- dokładniejszego sprawdzania zgłaszanych zadań pod kątem ich realizacji
- zmniejszenia szacunkowych wycen zadań.

Przykładowe uwagi z ankiet:

- *Zbyt długi jest czas od momentu zgłaszania projektów do momentu głosowania – czyli czas akceptacji lub nie przez urząd.*
- *Ocenić możliwość realizacji danego projektu w danym miejscu przed zatwierdzeniem do głosowania.*
- *Część projektów wydaje się przeszacowana, w porównaniu do wartości, jakie mają podobne projekty w innych miastach. Ktoś robi niezły interes wykonując kolejny raz podobną inwestycję i uznając, że jej koszt nie maleje mimo zdobytego pewnego know-how.*
- *Optymalizacja kosztów projektów – są zdecydowanie zawyżone.*

4. Głosowanie

Spora odpowiedzi w ankiecie odnosiło się do zasad i organizacji głosowania:

Tabela 9. Uwagi dotyczące zmian w sposobie przeprowadzania głosowania.

Kategoria	Liczba uwag (U)
Uwagi dotyczące głosowania	87
• Odebranie prawa głosu dzieciom	21
• Umożliwienie głosowania na projekty z różnych dzielnic	20
• Zmiana metody głosowania	10
• Zwiększenie bezpieczeństwa danych i wiarygodności głosowania	9
• Głosowanie na projekty tylko z dzielnicy zamieszkania	6
• Zwiększenie liczby punktów stacjonarnych do głosowania	4
• Inne	17

Najczęściej respondenci sugerowali podniesienie minimalnego wieku uprawniającego do głosowania. Proponowano, by w następnych edycjach głosować mogły albo jedynie osoby pełnoletnie, albo co najmniej nastolatki (mający 12, 13, 14, 15, czy 16 lat). Osoby sugerujące zmiany w tym zakresie były zdania, że niepełnoletni mieszkańcy nie są w stanie

podejmować samodzielnych i przemyślanych decyzji. W imieniu najmłodszych głosują rodzice, a głosy młodzieży szkolnej „zdobywają” przede wszystkim projekty na terenach placówek oświatowych.

Przykładowe uwagi z ankiet:

- *Wiek głosujących, tendencyjność głosowania uczniów danych szkół na projekt dotyczący spraw związanych ze szkołą.*
- *Należy ustalić wiek osób biorących udział w głosowaniu. Osoby uprawnione do udziału w głosowaniu winny być świadome tego co czynią. Warunkiem do udziału w głosowaniu, winna być świadomość i odpowiedzialność, a nie jedynie, posiadanie nr PESEL. Osesek, który ssie z piersi matki, nawet jeszcze nie chodzi i nie mówi, ale ma nadany nr PESEL, nie powinien mieć uprawnienia do udziału w głosowaniu.*

W ankiecie wypowiedziała się również grupa zwolenników wprowadzenia możliwości głosowania na projekty z różnych dzielnic, dzięki czemu można byłoby decydować o zmianach w różnych miejscach, z którymi są związani obywatele. Mniejsza grupa badanych pragnęła zmian idących w odwrotnym kierunku – tj. ograniczenia możliwości wyboru dzielnicy w głosowaniu i przypisanie prawa głosu do rejonu, w którym się mieszka. Taka zmiana miałaby z kolei na celu wzmocnienie głosu społeczności lokalnej w podejmowaniu decyzji o ich najbliższej okolicy.

Głosowanie w różnych dzielnicach

- *Nie powinno być ograniczenia do jednej dzielnicy (dobrze, że już nie ma ograniczenia do dzielnicy w której się zamieszkuje i można wybrać inną). Interesowały mnie projekty z różnych dzielnic, niestety nie było możliwości wyboru projektów jednocześnie z różnych dzielnic. Miejsce zamieszkania jest jedno, ale miejsca "użytkowania" są rozsiane po całej Gdyni.*
- *Powinna być możliwość głosowania w dwóch dzielnicach, ponieważ ktoś może przebywać w dwóch miejscach równie często i ciężko czasem zdecydować, które projekty są lepsze.*

Głosowanie w dzielnicy zamieszkania:

- *Po pierwsze należy ZABRONIĆ głosowania mieszkańcom spoza dzielnicy. Projekty powinny być realizowane głównie dla mieszkańców. Jeżeli zgłaszany jest projekt np. szkolny, który w znacznym stopniu angażuje rodziców i ich dzieci spoza dzielnicy i ten projekt zajmuje wysokie miejsce w głosowaniu mimo, iż mieszkańcy oczekują realizacji innych projektów – idea budżetu nie ma sensu.*
- *Jak w pierwszym budżecie, mieszkańcy poszczególnych dzielnic powinni głosować na swoje dzielnice, a nie na dowolną dzielnicę, gdyż w ten sposób można stworzyć projekt, którego mieszkańcy nie chcą.*

Mimo dość pozytywnych na ogół opinii dotyczących przystępności metody głosowania w Budżecie Obywatelskim w 2016 roku (zob. s. 6-7) nieliczna grupa respondentów zaproponowała zmiany zasad polegające np. na:

- rezygnacji z przypisywania kolejności projektów z punktu widzenia znaczenie dla głosującego
- przyznaniu każdemu głosującemu prawa do poparcia tylko jednego projektu (zasada jedna osoba, jeden głos)
- wprowadzeniu możliwości zagłosowania za przeznaczeniem całej kwoty z dzielnicy na zadania realizowane w następnej edycji (jeśli na liście nie pojawiły się interesujące propozycje).

Przykładowe uwagi z ankiet:

- Uprościć sposób głosowania (wystarczy wskazanie jednego, preferowanego projektu), bez dodatkowych punktów (i tak liczba punktów jest wprost proporcjonalna do liczby głosów).
- Uprościć głosowanie, znieść priorytety.

Kilku respondentów podniosło również kwestię lepszej organizacji głosowania, z punktu widzenia:

- bezpieczeństwa i ograniczenia możliwości wykorzystania danych mieszkańców przez osoby trzecie
- dostępności, zwłaszcza pod względem liczebności, punktów stacjonarnych do głosowania dla osób nie posiadających urządzeń z możliwością korzystania z internetu.

Przykładowe uwagi z ankiet:

- Ponadto w związku z tym, że znane są przypadki zbierania danych osobowych, należy zmienić potrzebne dane do logowania na inne, aby ktoś nie mógł ich wykorzystać w przyszłym roku.
- Zlikwidować możliwość głosowania za innych przez weryfikację SMS lub więcej danych osobistych.
- Wyjaśnić należy też proceder zbierania danych niezbędnych do głosowania przez szkoły, uczniów i organizatorów projektów – zachodzi obawa wykorzystania głosów w kolejnych edycjach budżetu obywatelskiego.
- Więcej miejsc do głosowania dla osób, które nie mają dostępu do internetu (osoby starsze). Szerokie informowanie o tych miejscach.
- Stałe punkty do głosowania w centrach handlowych

Wśród pozostałych uwag pojawiały się m.in.:

- postulaty związane z wydłużeniem bądź skróceniem okresu głosowania
- wprowadzenia drugiej tury w głosowaniu potrzebnej do rozdzielania środków niewykorzystanych w dzielnicy po podliczeniu pierwszych wyników
- lepsze wyróżnienie osób z „lotnych brygad” umożliwiających głosowanie w przestrzeniach publicznych
- przydzielenie preferencji w głosowaniu projektom mającym na celu poprawę bezpieczeństwa.

5. Promocja, informacja, edukacja

Respondenci w ankietach podkreślali, że ich zdaniem Budżet Obywatelskie jest wciąż niewystarczająco wypromowany i rozreklamowany, a wielu mieszkańców nadal nie wie o możliwości zgłaszania propozycji i głosowania na nie. Odpowiedzią na to były następujące postulaty:

Tabela 10. Uwagi dotyczące promocji, informacji i edukacji.

Kategoria	Liczba uwag (U)
Uwagi dotyczące promocji, informacji i edukacji	82
• Zwiększyć promocję poszczególnych etapów BO	46
• Zwiększenie czytelności strony BO	13
• Zwiększenie frekwencji	8

• Czytelniejsza prezentacja informacji o projektach	6
• Inne	9

Wśród propozycji przedstawionych w kwestionariuszu pojawiły się m.in.:

- lepsze nagłośnienie procesu, w szczególności:
  - przed i w trakcie etapu składania propozycji do BO
  - w czasie głosowania
- dopasowanie promocji do różnych grup mieszkańców (np. seniorów)
- wzmocnienie komunikacji poza internetem (plakaty, ulotki, materiały informacyjne)
- przygotowanie bardziej szczegółowych materiałów informacyjnych na temat zasad i przebiegu całej procedury BO
- informowanie mieszkańców we współpracy z różnymi partnerami (np. radami dzielnic, szkołami, bibliotekami).

Przykładowe uwagi z ankiet:

- *Więcej reklamy BO na i przed etapem składania wniosków: Teasery, może reklamowanie rezultatów poprzednich budżetów właśnie PRZED etapem składania wniosków.*
- *Należy dotrzeć z informacją do WSZYSTKICH osób zamieszkujących daną dzielnicę (w moim przypadku Śródmieście) i to na etapie propozycji wydatków, a nie na etapie głosowania. Wyniki budżetu obywatelskiego nie odzwierciedlają potrzeb większości mieszkańców mojej kamienicy/ ulicy/ dzielnicy, gdyż nawet nie wiedzieli, że mogą zgłaszać, a co dopiero zgłosić propozycję do budżetu.*
- *Warto wymyślić jeszcze jakieś metody zachęcające do tworzenia projektów. Jakiś program edukacyjny uświadamiający o tym, czego potrzeba by w mieście żyło się lepiej.*
- *Było za mało informacji na temat zgłoszonych projektów, tak naprawdę ludzie którzy nie korzystają z internetu nie wiedzieli w ogóle, że coś takiego jest.*
- *Zdecydowanie więcej informacji o samym BO. Wiele osób ciągle nie wie, że może głosować w takim projekcie. Poza tym branie pod uwagę osób, które nie mają dostępu do internetu. Na STRONIE INTERNETOWEJ Rady Dzielnic Oksywie była informacja, że takiego osoby mogą głosować w wyznaczonych godzinach w punktach podanych na STRONIE INTERNETOWE BO, co zakrawa na paradoks. Nie spotkałam się z żadnym punktem mobilnym w terenie, ani informacją o tym, że można głosować np. w bibliotece, poza stronami internetowymi. Przydałoby się również większe zaangażowanie Rady Dzielnic.*

Kilkanaście osób w ankiecie sugerowało konieczność wprowadzenia zmian na stronie internetowej – zarówno w części głównej, informacyjnej (dotyczącej zasad i przebiegu Budżetu Obywatelskiego), jak i aplikacji do głosowania. Propozycje dotyczyły przede wszystkim projektu wizualnego witryn WWW oraz sposobu ich obsługi, która w opinii części użytkowników nie była intuicyjna.

Część respondentów zwracała uwagę na niewystarczającą czytelność informacji na temat poszczególnych projektów. Zapoznanie się z każdym z nich wymagało od użytkowników sporo wysiłku i wchodzenia na poszczególne podstrony propozycji przedsięwzięć zawierające dużo szczegółowych informacji, przez które należało „przebrnąć”. Niektórzy badani sugerowali przy tej okazji wprowadzenie usprawnień w rodzaju interaktywnej mapy projektów.

Przykładowe uwagi z ankiet:

- *Przy nazwach projektów, powinno być krótkie wytłumaczenie czego dotyczą, tak by nie trzeba było specjalnie wchodzić dalej i zagłębiać się w długą ideę projektu.*
- *Strona do głosowania powinna być prostsza w obsłudze i umożliwiać porównanie projektów na jednej stronie.*

- *A na samej stronie budżetu przy każdym projekcie opis po rozwinięciu. Jest to szybsze i czytelniejsze.*
- *Łatwiejsza przeglądarka projektów – na przykład na mapie.*

Respondenci sugerowali potrzebę:

- zwiększenia wsparcia dla wnioskodawców przy składaniu wniosku (np. poprzez pomoc urzędników oraz udostępnianie przykładowych kosztorysów z lat ubiegłych)
- organizacji spotkań w dzielnicach w godzinach dogodnych dla mieszkańców, na których przedstawiane byłyby plany władz dla konkretnych rejonów
- określenie zasad, na jakich instytucje publiczne (takie jak szkoła) mogą angażować się w promocję projektów, które ich dotyczą
- udostępnianie częściowych wyników głosowania w trakcie jego trwania.

6. Realizacja projektów

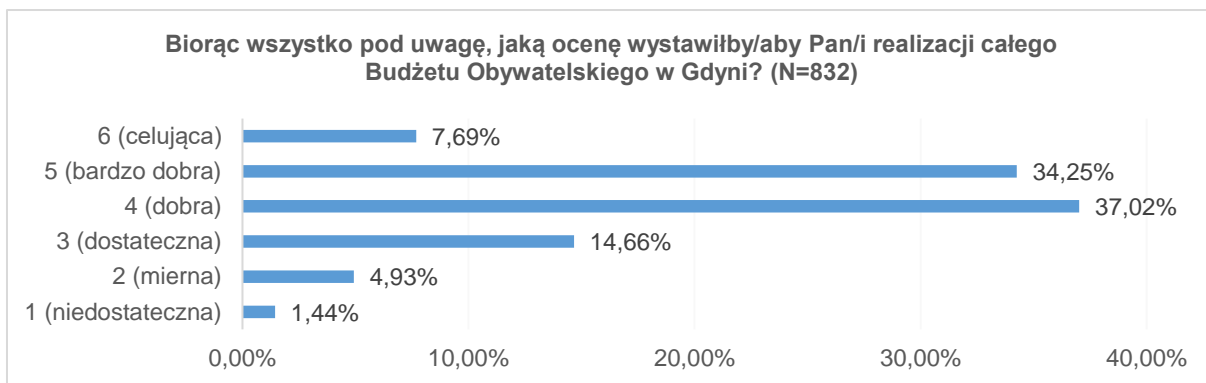
Ponad czterdziestu respondentów zasygnalizowało w ankiecie problem związany z tempem realizacji wniosków wybranych w głosowaniu. Mieszkańcy krytykowali opóźnienia oraz brak wystarczających informacji na temat powodów przesunięć harmonogramów. Można z tego wnosić, że raporty zamieszczane na stronie www.bo.gdynia.pl są części ankietywanym albo nieznane, albo nie dość szczegółowe.

Przykładowe uwagi z ankiet:

- *W samym głosowaniu raczej nic bym nie zmieniła, ale jeżeli już jakiś projekt wygra to mógłby być szybciej realizowany albo przynajmniej należy poinformować mieszkańców, kiedy może być realizacja i co jest tego przyczyną.*
- *Nie widzę efektów, co się dzieje z wygranymi wnioskami. Powinny istnieć jakieś strony web realizacji projektu. Tego nie ma – nie wiemy, czy inwestycja jest możliwa czy nie, co się dzieje, etc. Skoro wygrane z zeszłego roku nie zostały uruchomione, to po co głosować za nowymi?*
- *No i najważniejsze – gdzie są zrealizowane inwestycje z lat poprzednich? Proszę może oddać wnioskodawcom możliwość nie tylko pisania wniosków, ale też realizowania projektów w dalszej kolejności. Dużo szumu, reklam, zachwyty, ale brak tego na co ludzie zagłosowali. Albo róbmy to od początku do końca w trakcie maksymalnie jednego roku, albo sobie róbcie zdjęcia i się uśmiechajcie. Do czasu oczywiście.*
- *Kolejną rzeczą jest długość realizowanych projektów. Uważam, że to skandal, że jeszcze nie są zrealizowane projekty z 2015 r. i już nie wierzę w zapewnienia, że będą one zrealizowane do końca roku. Rozumiiałabym obsuwę na jednym czy 2 projektach, ale sprawa dotyczy bardzo dużej grupy. Nasz plac zabaw miał być skończony we wrześniu, a prace jeszcze nie ruszyły.*

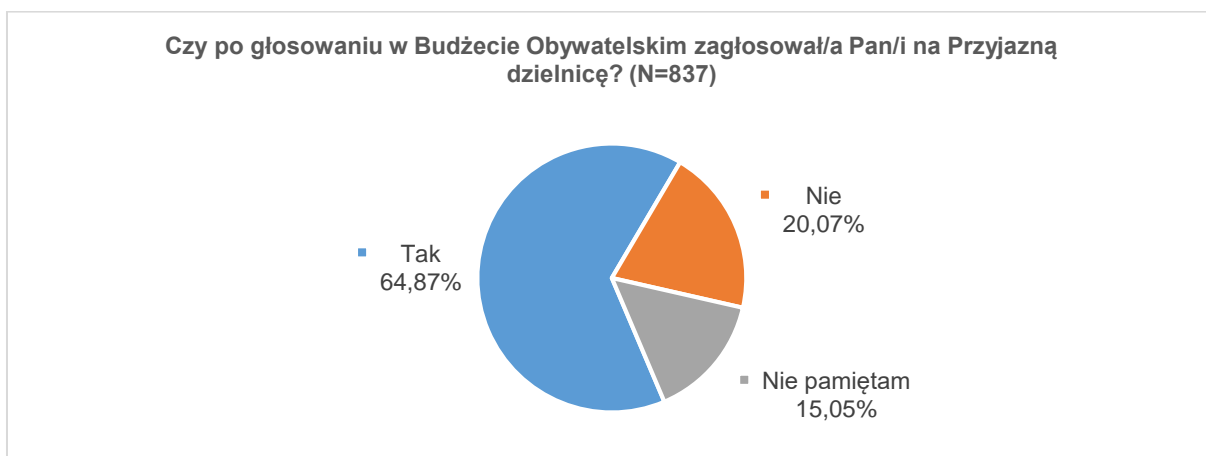
7. Ogólna ocena

Mimo wszystkich niedociągnięć wymienionych powyżej, ocena mieszkańców na temat BO w ankiecie wypada wciąż raczej pozytywnie. W skali szkolnej, respondenci przyznawali realizacji całego procesu ocenę 4,2.

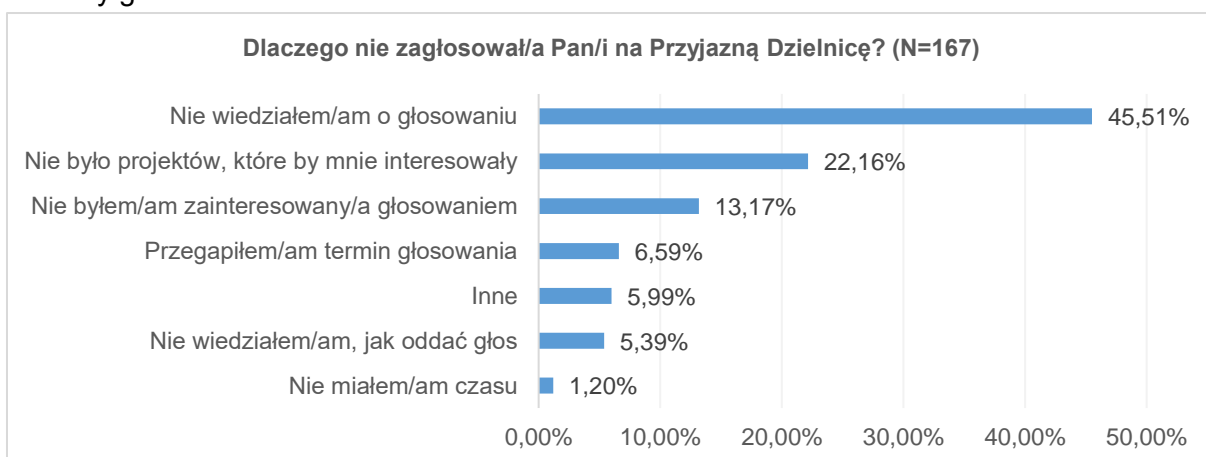

V. PRZYJAZNA DZIELNICA

Spośród ponad 830 respondentów, którzy zagłosowali na Budżet Obywatelski, blisko 65 proc. zadeklarowało oddanie głosu w konkursie Przyjazna Dzielnica (PD). To o blisko 30 punktów procentowych więcej niż wynika z danych na temat faktycznej frekwencji. Co piąty respondent nie zagłosował na PD, a 15,05 proc. nie pamiętało czy wzięło udział w głosowaniu.

Okolo 46 proc. respondentów, którzy nie zagłosowali na Przyjazną Dzielnicę, nie wiedziało o głosowaniu. Ok. 6,5 proc. badanych przegapiło głosowanie, a ok. 5 proc. nie wiedziało, jak oddać głos. Blisko co trzeci respondent o głosowaniu wiedział ale albo nie był nim zainteresowany (13 proc. zapytanych), albo nie znalazł na liście przedsięwzięć żadnego, które by go zainteresowało.

W ankiecie poprosiliśmy też o podzielenie się innymi wnioskami na temat Przyjaznej Dzielnicy. Na pytanie o dodatkowe uwagi dotyczące PD odpowiedziało 225 respondentów. Wskazania pokategoryzowano, uzyskując w ten sposób 240 uwag.

Tabela 11. Uwagi dotyczące Przyjaznej Dzielnicy.

Kategoria	Liczba uwag (U)
Brak dodatkowych uwag:	136
Ogólnie o idei Przyjaznej Dzielnicy, w tym:	18
• Pochwała idei	10
• Nie znam idei konkursu	6
• Krytyka idei	2
Uwagi dotyczące projektów, w tym:	32
• Projekty były nieciekawe lub skierowane do wąskiej grupy mieszkańców	16
• Propozycji było mało	2
• Projekty były ciekawe	3
• Udział szkół	3
• Udział rad dzielnic	5
• Inne	3
Uwagi dotyczące głosowania	4
Uwagi dotyczące promocji, informacji i edukacji	19
Uwagi na temat powiązania z BO	5
• Należy połączyć Przyjazną Dzielnicę z BO	3
• Należy wyraźniej oddzielić Przyjazną Dzielnicę od BO	2
Pozostałe uwagi	26
SUMA	240

Analiza odpowiedzi respondentów sugeruje, że w wielu sprawach mieszkańcy mieli odmienne zdanie. Jedną ze kwestii ocenianych ambiwalentnie przez badanych była sama idea PD. Dla części osób organizacja konkursu pozwalającego na realizację zadań „miękkich”, służących mieszkańcom, była krokiem w dobrą stronę, a całą ideę należałoby kontynuować, być może nawet przez zwiększenie środków przeznaczonych na tego typu działania. Krytyków idei Przyjaznej Dzielnicy jako takiej było mniej.

Zauważalna jest jednak wyraźna przewaga wśród odpowiedzi uwag krytycznych wobec zgłoszonych projektów. Pojawiały się opinie, że wniosków było albo bardzo mało, albo że były nieciekawe lub skierowane do wąskiej grupy mieszkańców.

Przykładowe uwagi z ankiet:

- *Dziwi mnie przyjmowanie projektów, z których może skorzystać tylko wybrana grupa mieszkańców – vide kolonie dla dzieciaków z SP 16. A dzieci z innych szkół mieszkające w tej dzielnicy – są gorszego sortu?*
- *Nic konkretnego nie wnoszą te projekty*
- *Projekty tylko skierowane do młodzieży, ewentualnie osób starszych. Brak aktywizacji osób "pośrodku". Brak projektów ogólnomiejskich.*
- *Projekty z Przyjaznej Dzielnicy były w większości sztapowe i w mojej ocenie przygotowywane na przysłowiowym kolanie.*

W odpowiedziach na pytania otwarte potwierdza się zatem wniosek przedstawiony wcześniej. Część badanych – nawet spośród tych, którzy o Przyjaznej Dzielnicy wiedzieli – postrzegają zgłoszone projekty jako nieznaczące lub mało potrzebne. Podobnie jak w przypadku BO, wątpliwości kilku osób budziły partnerstwa w realizacji projektów szkół. Zwrócono uwagę na zaangażowanie rad dzielnic, które w opinii kilku respondentów działały w interesie raczej własnym niż mieszkańców:

Przykładowe uwagi z ankiet:

- *Czy rady dzielnic nie mają konfliktu interesu, oceniając własne albo znajomych projekty?*
- *Widać po tematach wniosków, że PD jest wykorzystywana do prywatnych inicjatyw radnych dzielnicowych nierzadko zaangażowanych we własne NGOsy.*

Podobne wnioski dowodzą, że wielu respondentów nie znało do końca idei Przyjaznej Dzielnic, w której – co do zasady – wnioski mogły składać tylko rady dzielnic we współpracy z co najmniej trzema partnerami.

Dość zbieżne opinie zanotowano w przypadku promocji, która zdaniem respondentów była zdecydowanie gorsza niż w przypadku BO. Dodatkowo, zwracano uwagę, że możliwość zagłosowania na stronie była mało wyeksponowana, a wiele osób nie wiedziało, że mogło jeszcze poprzeć jakieś projekty po oddaniu głosu na przedsięwzięcia inwestycyjne.

Przykładowe uwagi z ankiet:

- *Nieświadomi wyborcy nie wiedzieli o takowych możliwościach dodatkowych głosowań. Większe wypuklenie podstrony/głosowania byłoby dobrym rozwiązaniem.*
- *Mało wiedziałam o tym projekcie – nie był tak promowany, jak Budżet Obywatelski.*
- *Nic nie słyszałam wcześniej o tym, więc możliwość zagłosowania mnie zaskoczyła – wiedziałam tylko o BO.*

Kilka osób zwróciło uwagę na problem związany z występowaniem BO i PD w zbliżonym terminie. Pojawiły się zarówno głosy dotyczące tego, by obie inicjatywy połączyć, jak i takie, by je wyraźniej rozdzielić (również pod kątem terminu głosowania).

ZAŁĄCZNIK. Kwestionariusz ankiety.

1. Czy zagłosował/a Pan/i w Budżecie Obywatelskim we wrześniu 2016 roku?
  - Tak
  - Nie
2. [Jeśli odpowiedź „nie” to:] Dlaczego nie zagłosował/a Pan/i w Budżecie Obywatelskim?
  - Nie wiedziałem/am o głosowaniu
  - Przegapiłem/am termin głosowania
  - Nie miałem/am czasu
  - Nie byłem/am zainteresowany/a głosowaniem
  - Nie było projektów, które by mnie interesowały
  - Inny powód. Jaki?
3. Czy zagłosował/a Pan/i na projekty z dzielnicy, w której Pana/i mieszka?
  - Tak
  - Nie
  - Trudno powiedzieć
4. Dlaczego wybrał/a Pan/i tę dzielnicę?

Miejsce na odpowiedź:

5. Ile projektów poparł/a Pan/i w głosowaniu?
  - Jeden
  - Dwa-trzy
  - Cztery-pięć
  - Trudno powiedzieć
6. Co zdecydowało o tym, że poparł/a Pan/i takie, a nie inne projekty? (Można zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi)
  - Tematyka wniosku
  - Lokalizacja projektu
  - Przydatność wniosku
  - Koszty projektu
  - Zachęta wnioskodawców
  - Namowa innych osób popierających projekt
  - Inne czynniki (jakie?)
7. Czy oddanie głosu na stronie internetowej według nowych zasad głosowania było w Pana/i opinii:
  - Bardzo łatwe
  - Raczej łatwe
  - Raczej trudne

- Bardzo trudne
- Trudno powiedzieć?

8. [Gdy odpowiedź „raczej trudne” bądź „bardzo trudne”.] Co sprawiało trudność w oddaniu głosu?

Miejsce na odpowiedź:

9. Czy Pana/i zdaniem wyniki Budżetu Obywatelskiego odzwierciedlają to, czego potrzebują mieszkańcy Pana/i dzielnicy?

- Zdecydowanie tak
- Raczej tak
- Raczej nie
- Zdecydowanie nie
- Trudno powiedzieć

10. Prosimy o wyjaśnienie, dlaczego Pan/i tak uważa.

Miejsce na odpowiedź:

11. Skąd czerpał/a Pan/i informacje na temat Budżetu Obywatelskiego w Gdyni? (Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

- Ze strony www.gdynia.pl
- Ze strony www.bo.gdynia.pl
- Z Facebooka
- Z czasopisma „Ratusz”
- Z telewizji lokalnej
- Z radia lokalnego
- Z prasy lokalnej
- Od rodziny/znajomych
- Od osoby, która złożyła projekt
- Od radnych (dzielnicy, miasta)
- Od pracowników miejskich instytucji
- Od osób w punktach mobilnych do głosowania
- Z ulotek
- Z plakatów rozwieszonych w mieście
- Z plakatów w pojazdach komunikacji zbiorowej
- Nie pamiętam/trudno powiedzieć
- Inne źródło. Jakie?

12. Ogólnie rzecz biorąc, jak dobrze zna Pan/i zasady Budżetu Obywatelskiego?

- Bardzo dobrze

- Raczej dobrze
- Raczej słabo
- Bardzo słabo
- Trudno powiedzieć

13. Biorąc wszystko pod uwagę, jaką ocenę wystawiłby/aby Pan/i realizacji całego Budżetu Obywatelskiego w Gdyni? (Prosimy przyznać ocenę według skali „szkolnej”).

- 6 (celująca)
- 5 (bardzo dobra)
- 4 (dobra)
- 3 (dostateczna)
- 2 (mierna)
- 1 (niedostateczna)

14. Czy Pan/i zdaniem należy coś zmienić w kolejnej edycji Budżetu Obywatelskiego? Jeśli tak, prosimy opisać co.

Miejsce na odpowiedź:

15. Czy ma Pan/i dodatkowe uwagi dotyczące Budżetu Obywatelskiego?

Miejsce na odpowiedź:

16. Czy po głosowaniu w Budżecie Obywatelskim zagłosował/a Pan/i na Przyjazną dzielnicę?

- Tak
- Nie
- Nie pamiętam/Trudno powiedzieć

17. [Jeśli odpowiedź „nie” to:] Dlaczego nie zagłosował/a Pan/i na Przyjazną Dzielnicę?

- Nie wiedziałem/am o głosowaniu
- Nie wiedziałem/am, jak oddać głos
- Przegapiłem/am termin głosowania
- Nie miałem/am czasu
- Nie byłem/am zainteresowany/a głosowaniem
- Nie było projektów, które by mnie interesowały
- Inny powód. Jaki?

18. Czy ma Pan/i dodatkowe uwagi dotyczące Przyjaznej Dzielniczy?

Miejsce na odpowiedź:

19. Proszę o wskazanie swojej płci:

- Kobieta
- Mężczyzna

20. W którym roku się Pan/i urodził/a?

|_|_|_|_|

21. Jakie ma Pan/i wykształcenie?

- Podstawowe
- Gimnazjalne
- Zasadnicze zawodowe
- Średnie zawodowe
- Średnie ogólnokształcące
- Policealne
- Wyższe

22. W jakiej dzielnicy Pan/i mieszka?

- Babie Doły
- Chwarzno-Wiczlino
- Chylonia
- Cisowa
- Działki Leśne
- Dąbrowa
- Grabówek
- Kamienna Góra
- Karwiny
- Leszczynki
- Mały Kack
- Obłuże
- Oksywie
- Orłowo
- Pogórze
- Pustki Cisowskie-Demptowo
- Redłowo
- Śródmieście
- Wielki Kack
- Witomino-Radiostacja
- Witomino-Leśniczówka
- Wzgórze Św. Maksymiliana
- Nie mieszkam w Gdyni